

4. Зануда А. Курс гривні та ОВДП: як вони пов'язані [Електронний ресурс] / Анастасія Зануда // BBC News Україна. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-49891759>.

5. ОВДП, які знаходяться в обігу, за сумою основного боргу [Електронний ресурс] // Національний банк України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#2fs>.

6. Обсяги ОВДП, які знаходяться в обігу [Електронний ресурс] // Мінфін. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/bonds/volumes/>

7. Грисенко М. В. Кількісні методи аналізу міжнародних економічних відносин / М. В. Грисенко, О. А. Чугаєв. – Київ: Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2012. – 235 с.

Шляхова М.²⁶

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ КРАЇН АСЕАН

Економічна інтеграція охоплює зовнішньоекономічний обмін і сферу виробництва, що веде до тісного переплетіння та створення регіональних господарських комплексів. Сучасна інтеграція відбувається під впливом низки факторів світового розвитку, серед яких найсуттєвішими є глобалізація і регіоналізація, які не виключають, а доповнюють одна одну. АСЕАН – це приклад результату вдалих інтеграційних процесів.

В Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (АТР) спостерігаються найбільш динамічні інтеграційні процеси, як в рамках традиційної інституційної моделі, так і в рамках м'якої інтеграції. Найвпливовішим об'єднанням є створена у 1967 році Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) у складі Сінгапуру, Тайланду, Філіппін, Індонезії, Малайзії, Брунею, В'єтнаму, Лаосу, М'янми та Камбоджі.

На сучасному етапі інтеграційні процеси вже вийшли за рамки угруповання. Так, на початку ХХІ століття почали створюватись Зони вільної торгівлі між основними партнерами країн АСЕАН: Китай, Японія, Південна Корея, Індія, Австралія та Нова Зеландія. Вже декілька років ведуться переговори про створення найбільшої в світі ЗВТ, ядром якої буде слугувати АСЕАН.

АСЕАН було створено у 1967 року у Бангкоку разом з підписанням «Декларації АСЕАН». Країни АСЕАН займають стратегічне положення на шляху з Індійського океану в Тихий, перебуваючи на перехресті, що з'єднує Тихоокеанський басейн з Близьким Сходом, Африкою і Європою. Сукупне ВВП країн АСЕАН у 2018 р. становить 2986 млрд дол., а темп приросту – 5,2%.

Початкова роль АСЕАН була, скоріше, політичною, ніж економічною. На початку її існування найбільш значні договори приймалися країнами-членами саме в області політичної співпраці в сфері безпеки. Але у ХХІ ст. основна мета існування АСЕАН трансформувалась у економічну взаємовигоду для країн-членів. Економічна діяльність країн-членів АСЕАН орієнтується на інтеграцію та лібералізацію в регіоні Південно-Східної Азії. Базою для співпраці в цій сфері є угоди про створення Зони вільної торгівлі АСЕАН (АФТА), Зони інвестицій АСЕАН (АІА), зі співпраці в сфері послуг (АФАС) та Схема промислового співробітництва (АІКО). Таким чином, АСЕАН пройшла еволюцію від зони преференційної торгівлі до зони вільної торгівлі. В даний час АСЕАН прагне до подолання розриву в економічному розвитку країн-членів для якнайшвидшої і ефективної інтеграції.

АСЕАН має п'ять регіональних торговельних угод про зону вільної торгівлі (АСЕАН+1) з основними торговими партнерами у східній Азії: з Китаєм, Республікою Корея, Японією, Індією, Австралією і Новою Зеландією. На частку Китаю припадає 13,9% всіх експортних поставок АСЕАН. Асоціація, в свою чергу, імпортує 20,7% всієї продукції Китаю. Головним підсумком реалізації угоди про ЗВТ є постійне зростання китайських ПІІ в країни Асоціації, потік яких збільшився майже в три рази.

Обсяг торгівлі між АСЕАН та Японією збільшився на 26,3%, в тому числі експорт товарів з країн АСЕАН на 26,8%, а імпорт на 25%. Стабільне зростання товаропотоків спонукає країни до тіснішої співпраці. У 2018 році приток ПІІ з Японії склав 21 млрд дол. Особливістю співпраці країн АСЕАН та Японії є надання офіційної допомоги розвитку менш розвиненим країнам південно-Східної Азії. Обсяги торгівлі АСЕАН з Південною Кореєю постійно зростали починаючи з 2007 р., коли вступила в силу угода про створення ЗВТ, і збільшились приблизно втричі. При цьому експорт

²⁶ Студентка 2-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Підчоса О.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.

зріс на 31 млрд дол., а імпорт – 69,3 млрд дол. Південнокорейський бізнес охоче вкладає кошти в держави регіону, роблячи Південно-східну Азію третім за значенням (після США і Китаю) напрямком закордонного інвестування Республіки Корея.

В 2018 році обсяг двосторонньої торгівлі між Індією і АСЕАН зріс майже на 108% починаючи з 2009 року, експорт з 2009 року збільшився на 24,1 млрд дол., а імпорт – на 17,7 млрд дол. У 2018 р. обсяг ПІІ становив 1,5 млрд дол. В цілому, варто відмітити, що прямі іноземні інвестиції не відрізняються стабільністю, так у 2016 році було зафіксовано -198 млн дол., а у 2011 році рекордні - 2,1 млрд дол. Австралія і Нова Зеландія є для АСЕАН шостими за значимістю торговими партнерами та їх частка у загальному обсязі торгівлі дорівнює 1,35%. У 2018 році сукупний обсяг торгівлі становив 76,5 млрд дол. Прямі іноземні інвестиції з Австралії у 2018 році становили 1,2 млрд дол., а інвестиції з Нової Зеландії були від’ємними та становили -222,97 млн дол. Було визначено, що пік інвестування з цих країн до країн АСЕАН приходиться на 2011 р. та 2014 р., коли обсяги інвестування склали 4,8 млрд дол. та 4,5 млрд дол. відповідно.

Було доведено, що для АСЕАН ефект створення торгівлі досягається в рамках практично всіх угод з партнерами по діалогу. Найбільший ефект для АСЕАН представляють угоди з Китаєм і Індією. Ефект створення інвестицій досягається в рамках всіх п'яти угод, підписаних АСЕАН. Їх функціонування розцінюється як перший етап майбутнього Східноазійського економічного співтовариства в рамках РВЕР, концепція якого активно просувається Китаєм, який прагне зміцнити економічні та політичні позиції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.

Модель АСЕАН+3 передбачає створення Східноазійської зони вільної торгівлі в складі 10 держав АСЕАН, Японії, Китаю і Республіки Корея. Модель АСЕАН+6 передбачає підписання угоди про зближення економічного співробітництва в Східній Азії з метою створення зони вільної торгівлі серед 16 держав: АСЕАН+3, Індія, Австралія та Нова Зеландія. Спочатку моделі АСЕАН+3 і АСЕАН+6 вважалися альтернативними, але згодом вони були визнані взаємодоповнюючими і поступово розширюють членський склад (тобто перехід від АСЕАН+1 до АСЕАН+3 і до АСЕАН+6). Моделі АСЕАН+3 і АСЕАН+6 еволюціонували в проект Угоди щодо регіонального комплексного економічному партнерстві – РВЕР.

На сьогоднішній день, потенціал діалогів АСЕАН+3 та АСЕАН+6 розкритий ще не повністю, адже не було підписано договорів між країнами, які не є членами АСЕАН. Зокрема, у 2019 році Індія відмовилась підписувати угоду через побоювання з приводу збільшення ролі Китаю у регіоні. Однак, якщо у майбутньому ці проекти будуть реалізовані, то тоді це буде найбільша зона вільної торгівлі у світі, яка позитивно вплине на обсяги торгівлі та інвестування.

Список використаних джерел

1. History and Evolution of ASEAN. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.adbi.org/files/2013.04.25.wp419.architecture.asean.free.trade.agreements.pdf>.
2. ASEAN Statistical Year Book 2019 [Електронний ресурс] // ASEANstats. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aseanstats.org/publication/asyb-2019/>.
3. ASEAN integration report 2019 [Електронний ресурс] // ASEANstats. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://asean.org/storage/2019/11/ASEAN-integration-report-2019.pdf>.
4. ASEAN Plus Three Cooperation Work Plan 2018-2022 // ASEAN.07.08.2017. URL: <https://asean.org/asean-plus-three-cooperation-work-plan-2018-2022/>.
5. East Asia Summit (EAS) [Електронний ресурс] // ASEAN – Режим доступу до ресурсу: <https://asean.org/asean/external-relations/east-asia-summit-eas/>.

Білько І.²⁷

ФІНАНСОВІ ДИСПРОПОРЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ НАФТИ

Розвиток цивілізації у 20-21ст. характеризується стрімким збільшенням споживання енергоресурсів. За оцінками науковців, населення планети вже використало 2/3 всього палива, видобутого людством за час його існування. Такі стрімкі темпи розвитку світового господарства спричинили появу гострих проблем. На перший план виходить проблема ресурсозабезпеченості, зокрема нафтовими ресурсами. З одного боку, сумарні запаси паливних ресурсів ще досить великі і щороку стають відомими нові поклади вуглеводнів. Сучасні технології відкривають доступ до використання нетрадиційних джерел енергії і це свідчить на користь того, що абсолютного дефіциту

²⁷ Учень 11 класу, Печерська гімназія 75.